

Проф. др Јелена Бошковић
Члан Комисије за контролу квалитета
последипломских студија
Мегатренд универзитет
Београд
Датум: 2011. Бачка Топола

КОМИСИЈИ ЗА КОНТРОЛУ КВАЛИТЕТА ПОСЛЕДИПЛОМСКИХ СТУДИЈА
МЕГАТРЕНД УНИВЕРЗИТЕТА БЕОГРАД

ИЗВЕШТАЈ О ЗАВРШЕНОЈ ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ
мгр Роберт Чордаш

Под насловом: Могућности развоја агро-еколошког туризма у Војводини

Докторска дисертација мгр Роберт Чордаш написана је у потпуности у складу са пријавом, те су остварени предмет и циљ истраживања.

У складу са дефинисаном темом докторске дисертације у овом раду је приказан могући развој агро-еколошког туризма у Војводини. У циљу научног изучавања тематике коју је обрадила у дисертацији:

Потврда хипотеза је сажета у следећим исказима:

Основа привредног развоја покрајине је развој агро - еколошког туризма, Пољопривредна производња у земљама Европске уније је стриктно контролисана. Морају се придржавати централно утврђених квота, количинама за пољопривредну производњу. Извоз пољопривредних вишкова, међусобна робна размена између земаља чланица и извоз у друге земље је централно контролисан.

С обзиром на настојање наше земље да у догледном времену жели постати члан Европске уније. А мораће мењати и прилагодити начин пољопривредне производње. Не би требало да се тежи рекордним приносима у пољопривредној производњи. Треба да се тежи подмирењу наших стварних потреба за пољопривредним производима. Потребно је утврдити стварне потребе и вишкове пољопривредних производа. Држава треба да одреди количински минимум производње за стратешке пољопривредне сировине. Тако може се доћи до стварно потребне површине земљишта за пољопривредно газдовање. За остале површине треба направити промену намене земљишта у целој покрајини Војводина. Ову промену помаже давање већег нагласка на развој Агро - еколошког туризма. За развој подручја на територији Војводине треба искористити могућности које нуди туризам, уз поштовање и очување специфичности појединих регија. Туризам у задњих 15-ак година је једина грана привреде која може да искаже позитивну стопу развоја сваке године.

Агро - еколошки капацитети се све више користе у туристичке сврхе, Војводина располаже значајним капацитетима за развој агро - еколошког туризма,

Потребно разрадити модел агро - еколошког туризма, На територији Војводине постоји 45 општина, а у 18 њих у туристичкој понуди споменути су постојећи салаши, етно куће. На овим просторима постоји велика могућност развоја агро - еколошког туризма, што се може закључити из постојећих етно објеката у појединим селима и на територији. Ова могућност се може проширити, за то постоје скоро неограничене шансе што се види са карте површинских вода Војводине и карте шума и шумског земљишта у Војводини.

Основа агро - еколошког туризма у Војводини формирање просторних зона под еколошком заштитом, мала газдинства требало би променити начин свог газдовања. Према западноевропским нормама, нормално функционисање пољопривредних газдинстава са мањом површином земљишта од 30 хектара је немогуће, или је јако тешко. Једино могу да опстану само уз одређене дотације.

Мала газдинства би требала да промене структуру свог газдовања увођењем следећих начина производње на својим површинама изнад производње стратешких сировина:

1. Екстензивна пољопривредна производња: поновно користити старије начине производње и могућности увођења органске пољопривредне производње,
2. Свеобухватније употребити у пракси туризам: еко - туризам, агро - еколошки туризам, сеоски туризам,
3. Другачије искоришћавање агро -, природне - и етнографске могућности регија.

Један од видова екстензивног начина пољопривредне производње је органска пољопривредна производња. Терас (Terra's) из Суботице и Еко Мрежа из Новог Сада су једни од организованијих представника овог начина газдовања на територији Војводине. Овај облик пољопривредне производње није навелико прихваћен, то се може видети из укупног процентуалног исказа органске пољопривредне производње у неким земљама чланицама Европске уније.

Развијени модел представља значајну квантитативну и квалитативну основу за формулисање аграрне политике и стратегије развоја пољопривреде, екологије и туризма Војводине у наредном средњорочном периоду. Невладине организације са приватним газдинствима за очување природних добара имају велики значај у развоју овог вида туризма. За успешност тога је јако битан фактор ниво еколошке свести. На овом плану невладине организације могу пуно да помогну образовањем и давањем својих примера. Европска Унија наглашава успешно функционисање невладиних организација у сфери едукације, иновативног приступа у разним активностима и у заштити животне средине. Ове невладине организације можемо сврстати у три групе:

- Тематска удружења - баве се проблемима саобраћаја, заштите ваздуха, начинама смањења отпадних материја,
- Регионална удружења - баве се проблемима регије у целости или само једног дела,

- Локална удружења - су локалне групе које се баве еколошким образовањем, развојем и улепшавањем места, очувањем и вођењем бриге о природи, о животињама и о птицама.

Делокруг активности невладиних организација је организовање разних акција са циљем заштите животне средине, рад информационих центара, организовање еколошких едукација, организовање еколошких кампова, школа у природи, рада еколошких група са разним циљевима, организовање манифестација на значајније датуме за животну средину, прављење и подела едукативног материјала.

Кандидат мгр Роберт Чордаш је детаљно навео методе које су коришћене у истраживању. Резултати истраживања изложени су са дефинисањем постојећих заштићених природних добара са могућношћу повезивања са газдинствима поред дефинисаних заштићених површина са могућностима развоја агро-еколошког туризма.

Резултати истраживања и Дискусија садржи пет потпоглавља од којих свако одговара изучаваним тематским целинама. Резултати и дискусија су на 91 страна, са 17 прилога на 23 страна. Прилози садрже 8 мапа, 2 фотографије, 1 графикон, 3 табеле.

Закључци обухватају све релевантне резултате до којих се дошло у оквиру ових истраживања.

Литература садржи 42 литерарних навода из 92 литературних навода домаће и стране литературе периода од 1980. до 2011. године, 11 презентованих научних радова периода од 2007. до 2011. године и 31 коришћених интернет адреса.

На основу свега изложеног, као и студиозног увида у докторску дисертацију мгр Роберта Чордаш под насловом: “**Могућности развоја агро-еколошког туризма у Војводини**“, сматрам да докторску дисертацију треба прихватити, као и оцену Комисије, те проследити Наставно-научном већу Факултета за биофарминг Бачка Топола ради провођења даље процедуре.

Проф. др Јелена Бошковић